

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Ninn-Hansen): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1. april 1970-31. marts 1971.

Forslaget til tillægsbevillingslov er som i de fire nærmest forudgående finansår udarbejdet således, at det tilsigtes i forslaget ikke blot at sammenfatte alle de bevillingsmæssige virkninger af de dispositioner, der er truffet i finansårets løb, men tillige at ajourføre de bevillingsposter, der er udtryk for skøn over indtægter og lovbundne udgifter, samt at nedsætte de finanslovbevillinger, der ikke vil blive fuldt udnyttet. Der vil ligesom i tidligere år heller ikke ved dette tillægsbevillingslovforslag være mulighed for at stille ændringsforslag fra ministeriernes side. Der vil derfor kunne fremkomme visse afvigelser mellem bevillingerne og de endelige regnskabstal for finansåret som følge af bevægelser indtrådt efter udarbejdelsen af de enkelte bidrag til tillægsbevillingsforslaget. Der vil på sædvanlig måde blive givet regnskabsmæssig forklaring vedrørende sådanne afvigelser.

På finansloven for 1970-71 var de samlede indtægter på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet anslået til godt 34,5 milliarder kr. og udgifterne ansat til godt 32,7 milliarder, således at finansloven viste et overskud på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet på ca. 1,8 milliarder kr. Med nettoudgifter på kapitalbudgettet på godt 100 mill. kr. fremkom der på finansloven et anslået kasseoverskud på knap 1,7 milliarder kr.

I maj måned 1970 forelå i forbindelse med udarbejdelsen af et foreløbigt skøn for 1971-72 også et nyt skøn for 1970-71. Dette skøn registrerede en merindtægt på ca. 1 milliard kr. i 1970-71 som følge af forhøjelsen af merværdiafgiften til 15 pct. og i forbindelse hermed en merudgift på ca. 130 mill. kr. i sociale momscompensationer samt øgede momsudgifter på ca. 110 mill. kr. på statens varekøb. Samtidig medtoges den skønnede statsfinansielle virkning af fremkomsten af

en dyrtidsportion nr. 2 ved pristallet for juli 1970, bestående dels i anslåede udgifter på ca. 250 mill. kr. i midlertidigt statstilskud til reduktion af lønudgifterne i oktober og januar kvartaler, dels i øgede statsudgifter i øvrigt af omtrent samme størrelse som følge af pristalsreguleringen. Heroverfor stod en anslået reduktion på 225 mill. kr. inden for anlægssektoren som følge af igangsættelsesstopet i sommerperioden for bygge- og anlægsarbejder. Skønnet for de samlede udgifter var hermed forhøjet med et nettobeløb på ca. 500 mill. kr., der sammenholdt med det øgede momsprovenu på ca. 1 milliard kr. førte til en forhøjelse af skønnet for overskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet med ca. 500 mill. kr. til 2,3 milliarder kr.

Vedtagelsen af oprettelsen af den sociale pensionsfond fra 1. januar 1971 førte yderligere til, at nettokapitaludgifterne i 1970-71 måtte ansættes ca. 100 mill. kr. højere som følge af fondens køb af obligationer for provenuet i januar kvartal af det særlige folkepensionsbidrag. Kasseoverskuddet måtte herefter ansættes ca. 400 mill. kr. højere end på finansloven, dvs. til ca. 2,1 milliarder kr. Efter denne opgørelse er kasseoverskuddet ikke påvirket af, at det beløb på 216 mill. kr., der har henstået på den særlige invalide- og folkepensionskonto i Nationalbanken, er omlagt til obligationer i forbindelse med etableringen af den sociale pensionsfond.

I september 1970 forelå et revideret skøn for statsbudgettet i 1970-71. På baggrund af den indtrådte kraftige stigning i indkomster, priser og forbrug skønnedes det, at provenuet af forbrugsafgifter måtte forventes at blive ca. 500 mill. kr. højere end tidligere påregnet og provenuet af kildeskat ca. 900 mill. kr. højere, herunder ca. 100 mill. kr. i forbindelse med revision af forskudsligningen for en række B-skatteydere.

Samtidig skønnedes der at ville fremkomme en merudgift på ca. 400 mill. kr. i lovbundne udgifter ud over de skøn, som finansloven indeholdt. Op mod halvdelen af

[Finansministeren.]

denne merudgift skønnedes at vedrøre statens tilskud til dagpengeordningen, medens der forventedes en merudgift på ca. 100 mill. kr. i sociale pensioner. Andre lovbundne tilskud, som måtte skønnes at ville overstige finanslovens tal, var de familiepolitiske ydelser med ca. 30 mill. kr., tilskud til bolig- og rentesikring med ca. 75 mill. kr. og tilskud til efterskoler, folkehøjskoler og landbrugsskoler med ca. 40 mill. kr. Til gengæld kunne påregnes en mindreudgift på ca. 50 mill. kr. i forhold til finansloven i refusion af kommunernes vejudgifter og en mindreudgift på ligeledes ca. 50 mill. kr. i tilskud til arbejdsløshedskasser.

Inden for anlægsbudgettet blev det anslået, at forlængelsen af igangsættelsesstoppet gennem en kun gradvis igangsættelse af nye arbejder i årets sidste måneder ville medføre en besparelse på yderligere 50 mill. kr., således at den samlede besparelse som følge af igangsættelsesstoppet for bygge- og anlægsarbejder ansloges til i alt ca. 275 mill. kr. Der er siden i januar 1971 udarbejdet en oversigt, som viser, at besparelser på arbejder, der blev berørt af igangsættelsesstoppet, skulle andrage et beløb af denne størrelsesorden, nemlig ca. 285 mill. kr.

Med merindtægter på ca. 1.400 mill. kr. og merudgifter på netto ca. 350 mill. kr. skønnedes overskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet i september at blive ca. 1.050 mill. kr. større end skønnet i maj eller i alt ca. 3.350 mill. kr. Imidlertid forudsattes det, at refusionen til kommunerne af vejudgifter i kommunernes regnskabsår 1970-71, der normalt skulle udbetales i begyndelsen af finansåret 1971-72, blev fremrykket til udbetaling i februar 1971 med henblik på lettelse af kommunernes forventet stramme likviditet på dette tidspunkt. Denne fremrykning af refusionsudbetalinger på ca. 600 mill. kr. blev forudsat optaget på kapitalbudgettet sammen med andre betalingsforskydninger mellem finansårene, idet fremrykningen over finansårsgrænsen, der medfører udbetaling af 2 års vejrefusioner i 1970-71 og ingen udbetaling af vejrefusioner inden for finansåret 1971-72, ikke dækker over et tilsvarende udsving i statens og kommunernes aktivitet. Der er derfor under vejfondens budget på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet opført bevilling til et års

vejrefusioner i hvert af de to finansår. Men fremrykningen medfører en reduktion af kasseoverskuddet i 1970-71 med ca. 600 mill. kr. og en modsat påvirkning i 1971-72. Den forventede stigning på ca. 1.050 mill. kr. i overskud på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet skønnedes derfor at føre til et kasseoverskud på ca. 450 mill. kr. mere end skønnet i maj, dvs. et kasseoverskud på mellem 2,5 og 2,6 milliarder kr.

I forbindelse med 3. behandling af finanslovforslaget for 1971-72 gav jeg en kort redegørelse for de da foreliggende indtægts- og udgiftstal for 1970-71. På det tidspunkt var de endelige indtægtstal for marts ikke kendt. Inden opgørelserne for marts forelå, skønnedes det, at provenuet af direkte skatter ville ligge ca. 200 mill. kr. over og provenuet af forbrugsafgifter ca. 250 mill. kr. under skønnet fra september 1970.

De nu foreliggende opgørelser viser, at indbetalingerne af kildeskat er kommet ca. 300 mill. kr. højere op, således at der i alt er indgået ca. 500 mill. kr. mere end skønnet i september 1970 og dermed ca. 1.400 mill. kr. mere end i sin tid ansat på finansloven. De frivillige indbetalinger af restskat er indgået med ca. 950 mill. kr., omtrent svarende til tidligere skøn.

Provenuet af told- og forbrugsafgifter er ifølge opgørelserne ved udgangen af marts blevet ca. 70 mill. kr. større end skønnet på grundlag af finansårets første 11 måneder, således at provenuet kun ligger ca. 180 mill. kr. lavere end skønnet i september 1970. I forhold til finansloven er der derefter tale om et merprovenu af forbrugsafgifter på 1.320 mill. kr., hvoraf ca. 1 milliard kr. var forudset i forbindelse med momsforhøjelsen.

Det er på forslaget til tillægsbevillingslov registreret, at indbetalingen til statskassen af Nationalbankens overskud blev 360 mill. kr. mindre end det beløb på 475 mill. kr., der var ansat på finansloven. Reduktionen skyldes som bekendt ikke en forringelse i forhold til det forudsete af Nationalbankens løbende overskud, men derimod at reguleringen af bankens obligationsbeholdning til dagskurs medførte et statusmæssigt tab i løbet af 1970 på den eksisterende obligationsbeholdning, og at denne regulering inddækkes af det løbende overskud, således at overførslen til statskassen er blevet reduceret tilsvarende. En reduktion af overførslen

[Finansministeren.]

fra Nationalbanken var forudset ved udarbejdelsen af finansskønnet i september 1970, men indarbejdedes ikke i de da meddelte tal, idet denne reduktion er uden betydning for det økonomiske forløb i samfundet.

Med ca. 500 mill. kr. mere i provenu af direkte skatter og ca. 180 mill. kr. mindre i provenu af forbrugsafgifter end skønnet i september er de reelle indtægter således i alt ca. 320 mill. kr. over septemberskønnet. Men når reduktionen af overførslen fra Nationalbanken nu medtages, er de samlede indtægter reduceret med ca. 40 mill. kr. i forhold til angivelsen i september. De samlede indtægter på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet er derefter i alt forøget med 2.380 mill. kr., herunder med virkningen af momsforhøjelsen, hvorefter de samlede indtægter i finansåret 1970-71 anslås til i alt 36,9 milliarder kr. Bortset fra momsforhøjelsen er de reelle indtægter i forhold til skønnene på finansloven steget med ca. 1,7 milliarder kr. Ved vurderingen af denne afvigelse må det tages i betragtning, at overgangen til kilde-skat og dermed til et helt nyt mønster for skatteindbetalingerne har medført en særlig usikkerhed ved budgetteringen. Hertil kommer, at det nu ikke blot er afgiftsproveneret, men også skatteproveneret, der følger den aktuelle indkomstudvikling, samt at indkomster, priser og forbrug steg stærkere end ventet.

Udgifterne på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet viser på forslaget til tillægsbevillingslov en samlet stigning på 1.160 mill. kr. i forhold til finansloven eller ca. 300 mill. kr. mere end indeholdt i skønnet af september 1970. Stigningen på 300 mill. kr. dækkes fuldt ud af en stigning i de lovbundne tilskud.

Det fremgår af tillægsbevillingsforslaget, at igangsættelsesstoppet for bygge- og anlægsarbejder har medført de tidligere skønnede besparelser på knap 300 mill. kr. Ifølge den i januar foretagne opgørelse af udskydelser af bygge- og anlægsarbejder kunne der ventes besparelser på i alt 468 mill. kr. inden for finanslovens bevillinger til anlægsudgifter, anlægstilskud og udlån til bygge- og anlægsarbejder. Ifølge forslaget til tillægsbevillingslov vil der i alt inden for finanslovens bevillinger til bygge- og anlægsarbejder blive tale om udskydelser og for-

skydninger, der medfører en samlet besparelse på ca. 560 mill. kr. i budgetteringsprismniveauet. Heroverfor står omkostningsstigninger på ca. 100 mill. kr. på igangværende arbejder i forhold til dette prisniveau, således at forslaget registrerer en nettobesparelse på ca. 460 mill. kr. Samtidig søges der imidlertid genbevilling af tidligere uforbrugte bygge- og anlægsbevillinger til et samlet beløb af ca. 165 mill. kr. og bevilling i henhold til tiltrædelse af finansudvalget for ca. 35 mill. kr. til bygge- og anlægsarbejder, således at de samlede bevillinger til bygge- og anlægsarbejder søges nedsat med et nettobeløb på ca. 260 mill. kr.

Også inden for de øvrige rammebelagte udgifter, herunder navnlig driftsudgifter, er der i forhold til finansloven tale om reelle besparelser, dvs. nedsættelser, når der bortses fra pris- og lønregulering af bevillingerne. Disse besparelser har en størrelsesorden af ca. 175 mill. kr., når hensyn tages til de bevillinger, der er tiltrådt i finansårets løb inden for de afsatte reserver til nye bevillingsforslag og ny lovgivning. Det skal bemærkes, at den regel, der har været gældende for 1970-71, hvorefter driftsudgifter bortset fra lønudgifter i alt højst har kunnet reguleres med 5 pct. indbefattet prisregulering, stort set er overholdt.

Over for disse besparelser på de rammebelagte udgiftsområder står betydelige merudgifter på de lovbundne tilskud. Der er ifølge forslaget til tillægsbevillingslov tale om en yderligere stigning på ca. 375 mill. kr. i forhold til de skøn, der forelå i september i fjor. Merudgifterne vedrører navnlig de sociale pensioner, børnetilskud og andre sociale tilskud til kommunerne. Usikkerheden i skønnene for de lovbundne tilskud, der i september førte til en forhøjelse på ca. 400 mill. kr. og nu til en yderligere forhøjelse af samme størrelsesorden, må ses på baggrund af de gennemførte omfattende lovreformer og ændringerne i byrdefordelingen.

Ud over disse revisioner af de lovbundne udgifter indgår blandt tillægsbevillingsforslagene på det lovbundne område ekstraordinært i 1970-71 den særlige ydelse i juli 1970 til pensionister, hvortil der var afsat reserveløb på finansloven, og som nu er opført med det anslåede beløb på ca. 250 mill. kr., samt det midlertidige tilskud til reduktion af lønomkostninger. Også dette

[Finansministeren.]

tilskud er anslået til et beløb af 250 mill. kr. På arbejdsministeriets budget er på tillægsbevillingslovforslaget opført et bruttoudgiftsbeløb på 320 mill. kr. For at nå til statens nettoudgift i forbindelse med tilskud må der imidlertid i dette beløb gøres fradrag for de tilskudsbeløb, der som følge af udbetalingen over ATP-systemet er tilgået statslige styrelser, og som er opført i anmærkningerne til de enkelte hovedkonti under betegnelsen „Godtgørelse fra ATP“, samt gøres fradrag for de beløb, hvormed løbende tilskud til ikke-statslige institutioner er blevet reduceret som følge af institutionens modtagelse af godtgørelsen fra ATP.

De nævnte udgiftsforskydninger omfatter ikke pris- og lønstigningerne. På finansloven var til dækning af pris- og lønstigninger i forhold til budgeteringsniveauet pr. april 1969 opført et beløb på 2,2 milliarder kr., der ved skønnet af september 1970 forhøjedes til 2.650 mill. kr. som følge navnlig af den 2. pristalsportion fra juli 1970-pristallet samt momsforhøjelsen. Ifølge opgørelsen i PL-kolonnen i tillægsbevillingsforslaget må de samlede pris- og lønreguleringer opgøres til ca. 130 mill. kr. mere eller i alt 2.780 mill. kr.

Med øgede indtægter på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet på 2.380 mill. kr. på forslaget til tillægsbevillingslov og øgede udgifter på 1.160 mill. kr. forøges overskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet med 1.220 mill. kr. i forhold til finansloven, således at dette overskud for 1970-71 ansættes til 3,0 milliarder kr.

Ifølge tidligere skøn skulle kapitalbudgettet medføre en nettoudgift på ca. 0,8 milliard kr., heraf 0,1 milliard kr. ved køb af obligationer til den sociale pensionsfond og 0,6 milliard kr. ved fremskyndelse af udbetalingen af vejrefusioner til kommunerne. I forslaget til tillægsbevillingslov er imidlertid medtaget visse restancebevægelser og korrektionsposter, der medfører en nedsættelse af nettoudgiften på forslagens kapitalbudget. Der er således taget hensyn til, at der i 1970-71 er sket indbetaling fra kommuner af et restancebeløb på ca. 125 mill. kr., som udestod ved indgangen til finansåret vedrørende statsskatter for tiden før overgangen til kildeskat. Der er samtidig taget hensyn til, at det på grundlag af erfa-

ringerne fra de forudgående finansår må forventes, at der på udgiftsbevillingerne forbliver uudnyttede restbeløb. Dette må skønnes navnlig at forekomme på bevillinger, der nedsættes ved tillægsbevilling, som tilfældet er for bevillinger til en række bygge- og anlægsarbejder i 1970-71. Med den foretagne budgettering er der herefter ansat en nettoudgift på kapitalbudgettet på ca. 0,2 milliard kr., hvorefter kasseoverskuddet bliver ca. 2,8 milliarder kr. En sådan yderligere stigning i kasseoverskuddet i forhold til skønnet af september 1970 synes at svare til de allerede kendte bankkontobevægelser, korrigeret for sandsynlige, men endnu ikke opgjorte bevægelser i andre beholdninger.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets enkelte bevillingsforslag med tilhørende anmærkninger samt til de indledende oversigter, skal jeg anbefale forslaget til tillægsbevillingslov for 1970-71 til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om pristalsregulerede ydelser.

Lovforslaget (nr. 168) findes i tillæg A. sp. 3397, fremsættelsen i tidenden sp. 5886).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Kampmann: Jeg skal kun gøre ganske få bemærkninger her ved første behandling, for lovforslaget er jo en konsekvens af det lovforslag, økonomiministeren fremsatte den 17. marts 1971, og hvorefter man ændrede basisåret for reguleringspristallet, således at der nu bliver længere intervaller imellem, at ydelserne udløses, mens ydelserne til gengæld bliver tungere, altså bliver posteret med større udbetalinger pr. portion.

Det er klart, at en lang række ydelser og ikke mindst de sociale ydelser er knyttet til den pristalsmekanisme, som til enhver tid er gældende, og derfor må disse ændringer til. Vi tilsluttede os i sin tid økonomiministerens lovforslag, som også fik tilslutning fra arbejdsmarkedets parter, og kan derfor naturligvis også tilslutte os disse konsekvensændringer omkring de sociale ydelser. Jeg må understrege, at jeg med disse bemærk-